

4. uge

Den genfundne hvile

Anden Samuelsbog 11 og 12

”Skab et rent hjerte i mig, Gud, giv mig på ny en fast ånd!”
(Sl 51,12).

Hovedtanke

Synden ødelægger den indre ro og freden med Gud. Formålet med Guds gerning er at genoprette denne hvile.

Introduktion

”Da jeg gik i 9. klasse, kom der en psykolog, der var i gang med forskning til sin ph.d. ... Nogle af os (elever) havde store problemer med skyldfølelse. Efter samtalerne med psykologen talte vi sammen. Der opdagede vi: Når vi fortalte om vores problemer, ... var hans standardsvar: ’Hvad er der forkert ved det?’ Da vi gik ham på klingen, forklarede han: ’Problemet består kun i, hvordan du betragter sagen.’

Denne velmenende mand benyttede sig af en psykologisk teknik, der havde til formål at nedsætte patienternes følsomhed. Denne metode egner sig godt ved uberettigede skyldfølelser, men er fuldstændig uegnet, når det drejer sig om reel skyld. En dårlig religion øger skyldfølelser, hvorimod en god religion nedbryder skyld – dog ikke ved at påstå, at synd ikke eksisterer, men idet den på bibelsk måde viser, hvordan man takler reel skyld“ (James W. Gilley, *Der Herr kämpft für uns!*, Advent-Verlag, Lüneburg 2007, 109f.).

I denne uge følger vi denne bibelske tilgang til emnet ved hjælp af eksemplet med Davids ægteskabsbrud og ser, hvordan vejen førte ham fra skyld tilbage til freden med Gud.

Oversigt

Søndag	Forhistorie og fristelse	2 Sam 11,1-4
Mandag	Tilsløring og hvileløshed	2 Sam 11,5-27
Tirsdag	Konfrontation og bekendelse	2 Sam 12,1-9.13a
Onsdag	Tilgivelse og konsekvenser	2 Sam 12,11-25
Torsdag	Bøn og ny begyndelse	Sl 51
Fredag	Tilsagn og troværdighed	1 Joh 1,9

Forhistorie og fristelse

2 Sam 11,1-4

Hvad er udgangspunktet for Davids ægteskabsbrud?

Hvordan har jeg det i lignende situationer?

Forståelse

Davids velmente handling ved den nye ammonittiske konges tronbestigelse var blevet udlagt som spionage. Det var begyndelsen til den jødisk-ammonittiske krig (kap. 10). På grund af den begyndende våde og kolde årstid blev krigen dog ikke afsluttet, men fortsatte om foråret. Da den syriske armés allierede allerede var nedkæmpet, var sejren over ammonitterne kun et spørgsmål om tid. Bortset fra det sidste triumfale slag (12,26-31) anså David det ikke for nødvendigt selv at drage i krig.

Da David havde rejst sig fra sin eftermiddagslur, skuede han ud over byens terrasser fra paladsets flade tag. Mennesker i Orienten, der beskyttede deres kvindelige familiemedlemmer med megen omhu, anså det for højst upassende at se over på nabohusets indre områder fra toppen af et hus, især da man plejede at vaske eller bade sig på dette tidspunkt, kort tid før solnedgang (iflg. R.M. Davidson, *Flame of Yahweh –Sexuality in the Old Testament*, Peabody, Mass., 2007, 525f.).

Anvendelse

I film og litteratur præsenteres en persons attraktivitet og seksuelle tiltrækning ofte som helt uimodståelig. I et sådant tilfælde er der nok ingen, der ville kunne gøres ansvarlig for sine handlinger (fx ægteskabsbrud og misbrug). Bibelen derimod understreger den frihed til at tænke og handle, som fås gennem forbindelsen med Kristus (Joh 8,34-36; Rom 12,2).

Refleksion

”Der er større sandsynlighed for at falde for en stor fristelse, når man én gang har givet efter for en mindre” (Richard Wagner).

Tilsløring og hvileløshed

2 Sam 11,5-27

Hvordan prøver David at feje sin forseelse ind under gulvtæppet?

Hvad er problematikken ved tilsløringsforsøg?

Forståelse

Blot et svagt øjeblik, men hvilket opbud af tid, energi og indfald skal der ikke til for at tilsløre det hele! Som konge og øverste dommer kunne David være sikker på at undgå strafforfølgelse. Men hans ry og rygte ville være slemt skadet og dermed også hans moralske autoritet og integritet, som var kendetegnet på hans styre. Velsigelsen, som landet bar præg af, ansås for at være en følge af hans trofasthed overfor Jahve. Hvilken ødelæggende indflydelse ville denne forseelse mon have for hele nationen! David har muligvis set faren og søgt en udvej ved at tilsløre den. Dog udfolder det onde sig dermed til sin fulde virkning. Urias, en hittittisk elitesoldat (23,39), der var trofast overfor Gud (11,11), bliver "ofret". Dertil ønskede David sig sin nevø Joabs assistance. Han vidste, at Joab var en dygtig hærfører, som ikke ville vige tilbage for et mord (2,12-23). Kunne han bilde sig selv ind at have en ren samvittighed efter ægteskabsbruddet, så var det i tilslørings stress forbi med hans indre ro.

Anvendelse

"Efterretningstjenester bebrejder Kina for mørklægning", "Biskoppers fortællinger om overgreb", "Forsvundne mails i Tibet-sagen".
– Man får det indtryk, at det offentlige samfunds reaktion på bebrejdelser består i benægtelse, fortællelse og undgåelse af straf – med den konsekvens, at man tilsyneladende ikke længere kan stole på nogen. Jo højere man kommer op i hierarkiet, desto større er skaden. Det ville ellers være så enkelt: Autentisk er og bliver den, der selv efter en forseelse står ved sine fejl.

Refleksion

"Den, der vil skjule sine overtrædelser, går det ikke godt, men den, der bekender dem og holder op med dem, finder barmhjertighed" (Ordsp 28,13).

Konfrontation og bekendelse

2 Sam 12,1-9.13a

Hvad siger Gud om sig selv og hvorfor?

Hvilke motiver har jeg for at vende om efter at have begået uret?

Forståelse

Natan lader kongen fælde dom over sig selv. Lignelsens abstraktion gør det muligt for David at se hændelsen fra et neutralt perspektiv. Derefter er der ikke plads til skønmaleri. Afklædt står David skamfuldt foran Natan. Andre herskere ville have ryddet "urostiftere" af vejen. Det gør David ikke. Han ved, at Gud, som han i grunden vedvarende har elsket, taler til ham.

"Profetens irettesættelse greb Davids hjerte. Hans samvittighed blev vakt, ... David begyndte allerede at høste frugten af sin overtrædelse, inden Guds dom blev fældet over ham. Han havde dårlig samvittighed" (Ellen White, *Patriarker og Profeter*, s. 376.378).

Anvendelse

"Det er et af de stærkeste eksempler, vi overhovedet har, på de kampe og fristelser, som menneskeheden bliver udsat for, og på sand anger overfor Gud og tro på vor Herre Jesus Kristus. Det har til alle tider været en kilde til opmuntring for sjæle, som er faldet i synd og har kæmpet i bevidstheden om deres brøde. Tusinder af Guds børn, som er blevet overrumplet af synden og har været lige ved at fortvivle, har fået mod til at angre og forsøge at vandre på Guds veje igen ved at tænke på David, hvis oprigtige anger blev godkendt af Gud, ... Den, der i tro tager imod Guds løfter, vil få tilgivelse. Herren vil aldrig bortvise en eneste sjæl, som angre oprigtigt. Han har givet dette løfte: Lad ham gribe fat i min styrke, for at han kan slutte fred med mig, og han skal slutte fred med mig" (Es 27,5 eng. overs.) (Ibid. s. 379).

Refleksion

"Mange mennesker har benyttet Davids fald som en undskyldning for deres egne synder, men hvor er der få, der angre og ydmyger sig ligesom David. Kun de færreste ville bære deres irettesættelse og straf med en sådan tålmodighed og sjælsstyrke, som han lagde for dagen" (Ibid. s. 384).

Tilgivelse og konsekvenser

2 Sam 12,11-25

Hvorfor udelukker tilgivelsen ikke den bebudede ulykke?

Hvordan takler jeg varige konsekvenser af en begået forseelse?

Forståelse

Da David er gået til bekendelse, forsikrer Natan ham om Guds tilgivelse – uden tøven og betingelser! Men kongen virker svækket og berøvet sin moralske kraft indenfor sin egen familie.

Forståelse

På trods af tilgivelsen må David stå til ansvar for sine gerninger svarende til sin egen dom og det på flere måder (v. 6; 2 Mos 21,37): Den første søn, som han fik i sit ægteskab med Batseba, dør. Hans søn Amnon voldtager sin halvsøster Tamar. Hendes bror Absalom fik Amnon myrdet. Absalom gør oprør mod David og voldtager hans medhustruer på taget af hans palads.

Da det er David, der står i rampelyset, siger teksten intet om Batsebas skæbne: hendes ufrivillige graviditet, hendes formodentlige angst, hendes mulige samvittighedsnag, den sandsynlige sorg over tabet af sin ægtefælle Urias såvel som hendes lidelser og selvbebrejdelser på grund af det døende barn. Hun oplever døden af sin ægtefælle (mord), sit første barn (sygdom) og sin bedstefar Akitofel (selvmord; 16,15ff).

Konsekvenserne er voldsomme. Gud tager dem ikke bort. Hans troværdighed og folkets fremtid står på spil. Og dog skulle frelseren fremkomme af netop denne forbindelse (Matt 1,6) – som et kærlighedens og nådens udtryk fra Gud, der også i konsekvenserne står ved menneskets side.

Anvendelse

Gud er altid parat til – uagtet forseelsens størrelse – at tilgive. At lade sig forsones med Gud er en ting, at have de smertelige og varige konsekvenser for øje noget andet. Og også netop i denne situation vil Gud være et hvilested: "Kom alle jer, der arbejder hårdt og er tyngtet af bekymringer. I kan hvile ud hos mig" (Matt 11,28, Bibelen 2020).

Bøn og ny begyndelse

Sl 51

Hvilken grundholdning kommer til udtryk i denne salme?

Hvordan kan jeg undgå at gentage gamle forseelser?

Forståelse

Når man tænker på, at Salme 51 ikke er en bodssalme, der mumles i lønkammeret, men derimod er tænkt som en offentlig bekendelses-salme, så går David den mest ydmygende vej, der tænkes kan, hvor netop helingens kraft ligger, og hvor skaden bliver begrænset. David viser, at Guds sag er vigtigere for ham end hans personlige prestige. I netop dette karaktertræk viser hans storhed sig.

David benytter sig af udtryk fra helligheds- og renselsestjenesten. De peger hen til Kristus. Hans lidelse på korset gør det muligt igen at kunne løfte hovedet. *Han* overtager skylden.

På samme tid vil David undgå, at han falder tilbage i det gamle spor. Han fornemmer sine egne begrænsninger. Derfor beder han Gud om, at han vil gøre sin gerning i David (v. 12), idet han sprogligt knytter an ved skabelsen. Ligesom Gud i begyndelsen skabte alle ting, skal han i sin skabermagt skabe et nyt hjerte i David og udruste ham med en villig ånd. Ligesom hvilen fulgte efter skabelsen, ønsker David at genfinde Guds glæde, lykke og lovprisning i en slags ny skabelse.

Anvendelse

”Davids salmer gennemløber hele den menneskelige erfarings skala. De spænder lige fra skyldbevidsthedens og selvfordømmel-sens dyb til den mest ophøjede tro og den mest sublime forbindelse med Gud. Hans liv er et vidnesbyrd om, at synden kun bringer skam og ulykke, men at Guds kærlighed og nåde rækker ned til det stør-ste dyb, og at troen vil løfte den angrende sjæl op og anbringe ham mellem Guds sønner. Af alle de løfter, som Guds ord indeholder, er dette et af de stærkeste vidnesbyrd om hans trofasthed og ret-færdighed og den nåde, som er bekræftet i hans pagt” (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 393).

Tilsagn og troværdighed

1 Joh 1,9

Hvad siger dette vers om Gud og os?

Dette vers er den korte udgave af Salme 51 udtrykt som et løfte: Gud tilgiver og rensen. Johannes fremhæver 3 ting:

Menneskets gerning: at bekende
 Guds væsen: troværdig og retfærdig
 Guds gerning: at tilgive og at forny

At Gud tilgiver og skænker fornyelse, ligger i hans væsen. Sådan er han. Han kan ikke andet.

Resumé

Davids liv viser livets højeste højder og dybeste dybder i forholdet til Gud. Gud ville ikke være Gud, hvis han ikke kunne hele det, der gik itu, tilgive synder, forny menneskets indre og føre det tilbage til hvilen med ham.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

1 En del ansvarlige hos visse bilgiganter nægtede til det sidste, at der var noget om snakken, at deres virksomheder havde andel i udstødningsskandalen.

Hvordan påvirker det jer?

2 2 Sam 11,8-15

Hvorfor fortrænger mennesker deres skyld – også overfor dem selv?

Hvilke tilsyneladende fordele har fortielser? Hvilke ulemper?

Hvordan påvirkes I af en person, der står ved sine fejl?

3 2 Sam 11,7-14

"Jeg har syndet." – "Du er tilgivet." Synes I ikke, at det er lidt for billigt sluppet i betragtning af gerningens omfang? Begrund din holdning.

Under hvilke omstændigheder er det svært for jer at tro, at I er/ bliver tilgivet? Hvad hjælper jer til alligevel at modtage tilgivelsen?

Hvorfor ophæver Gud ikke sin dom på Davids bekendelse?

Hvordan kan man leve med, at nogle forseelser har uigenkaldelige konsekvenser? Hvordan kan man på trods af det genfinde den indre ro?

4 Sl 51,1-14

Hvordan ville I gengive Davids længsel med jeres egne ord?

David siger ikke: "Det vil aldrig ske igen!" Hvorfor ikke? Hvor søger han løsningen for at undgå tilbagefald?

I hvilket forhold står "glæde og lykke", "munterhed" og "lovprisning af Gud" til hvilen i Gud for jer?